EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.11.2020
COM(2020) 736 final

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg, vedrørende ændringen af bilag VI (social sikring) til EØS-aftalen

(EØS-relevant tekst)

BEGRUNDELSE

1. FORSLAGETS GENSTAND

Dette forslag vedrører afgørelsen om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg i forbindelse med den planlagte vedtagelse af Det Blandede Udvalgs afgørelse om ændring af bilag VI (social sikring) til EØS-aftalen

2. BAGGRUND FOR FORSLAGET

2.1. EØS-aftalen

Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ("EØS-aftalen") sikrer lige rettigheder og forpligtelser på det indre marked for borgere og økonomiske aktører i EØS. Den indeholder bestemmelser om medtagelse af EU-lovgivning, der dækker de fire friheder i alle 30 EØS-stater, som omfatter EU-medlemsstaterne, Norge, Island og Liechtenstein, Derudover dækker EØS-aftalen samarbejdet på andre vigtige områder såsom forskning og udvikling, uddannelse, socialpolitik, miljø, forbrugerbeskyttelse, turisme og kultur, samlet benævnt "ledsagepolitikker og horisontale politikker" Aftalen trådte i kraft den 1. januar 1994. Den Europæiske Union er sammen med dens medlemsstater part i aftalen.

2.2. Det Blandede EØS-Udvalg

Det Blandede EØS-Udvalg er ansvarligt for forvaltningen af EØS-aftalen. Det udgør et forum for udveksling af synspunkter i tilknytning til EØS-aftalens funktion. Det træffer afgørelser ved konsensus. I overensstemmelse med Lissabontraktaten er det EU-Udenrigstjenesten, der har ansvaret for at koordinere EØS-anliggender på EU's vegne.

2.3. Det Blandede EØS-Udvalgs påtænkte retsakt

Det Blandede EØS-Udvalg forventes at vedtage en afgørelse om ændring af bilag VI ("social sikring") til EØS-aftalen (i det følgende "den påtænkte retsakt").

Formålet med den påtænkte retsakt er at sikre gensidig beskyttelse af socialsikringsrettigheder for statsborgere i Det Forenede Kongerige, statsløse personer og flygtninge samt deres familiemedlemmer og efterladte, som ved overgangsperiodens udløb er eller har været i en grænseoverskridende situation, der involverer en eller flere af de kontraherende parter i EØS-aftalen og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland samtidigt.

Den påtænkte retsakt får bindende virkning for parterne i henhold til EØS-aftalens artikel 103 og 104.

3. DEN HOLDNING, DER SKAL INDTAGES PÅ UNIONENS VEGNE

Det er derfor nødvendigt at sikre gensidig beskyttelse af socialsikringsrettighederne for statsborgere i Det Forenede Kongerige, statsløse personer og flygtninge samt deres familiemedlemmer og efterladte, som ved overgangsperiodens udløb, jf. artikel 126 i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab (i det følgende "udtrædelsesaftalen")[1], er eller har været i en grænseoverskridende situation, der involverer en eller flere af de kontraherende parter i EØS-aftalen og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland samtidigt.

[1] EUT L 29 af 31.1.2020, s. 7.

I henhold til udtrædelsesaftalens artikel 33, stk. 1[2], finder afsnit III heri (om koordinering af sociale sikringsordninger) også anvendelse på statsborgere i EØS-EFTA-lande, forudsat at disse lande indgår tilsvarende aftaler med Det Forenede Kongerige (som finder anvendelse på unionsborgere) og med Unionen (som finder anvendelse på statsborgere i Det Forenede Kongerige).

Da EØS-EFTA-landene allerede har indgået de relevante aftaler med Det Forenede Kongerige, er det nu op til Unionen og EØS-EFTA-landene at indgå aftaler, der sikrer, at statsborgere i Det Forenede Kongerige inden for rammerne af anvendelsesområdet for udtrædelsesaftalen og aftalen om ordninger mellem Island, Fyrstendømmet Liechtenstein, Kongeriget Norge og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland efter Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union ("aftalen om udtrædelse") får beskyttet de socialsikringsrettigheder, de har erhvervet inden overgangsperiodens udløb, eller som vil blive erhvervet derefter.

Udkastet til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse (knyttet som bilag til forslaget til Rådets afgørelse) har derfor til formål at ændre bilag VI (social sikring) til EØS-aftalen for at sikre, at disse socialsikringsrettigheder for statsborgere i Det Forenede Kongerige fortsat bevares.

Indholdet og arten af det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er knyttet som bilag, går videre end det, der kan betragtes som blot en teknisk tilpasning som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 2894/94. Unionens holdning skal derfor fastlægges af Rådet.

4. RETSGRUNDLAG

4.1. Proceduremæssigt retsgrundlag

4.1.1. Principper

I henhold til artikel 218, stk. 9, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) vedtager Rådet afgørelser om "*fastlæggelse af, hvilke holdninger der skal indtages på Unionens vegne i et organ nedsat ved en aftale, når dette organ skal vedtage retsakter, der har retsvirkninger, bortset fra retsakter, der supplerer eller ændrer den institutionelle ramme for aftalen*".

Begrebet "*retsakter, der har retsvirkninger*" omfatter retsakter, der har retsvirkninger i medfør af de folkeretlige regler, der gælder for det pågældende organ. Det omfatter også retsforskrifter, der ikke har bindende virkning i henhold til folkeretten, men som "*vil kunne få afgørende indflydelse på indholdet af de regler, der vedtages af EU-lovgiver*"[3].

4.1.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Det Blandede EØS-Udvalg er et organ, der er nedsat ved en aftale, nemlig EØS-aftalen. Den retsakt, som Det Blandede EØS-Udvalg skal vedtage, er en retsakt, der har retsvirkninger. Den påtænkte retsakt får bindende virkning i henhold til folkeretten, jf. EØS-aftalens artikel 103 og 104.

Den påtænkte retsakt supplerer eller ændrer ikke den institutionelle ramme for aftalen. Det proceduremæssige retsgrundlag for den foreslåede afgørelse er derfor artikel 218, stk. 9, i TEUF.

---

[2] EUT L 29 af 31.1.2020, s. 7.

[3] Domstolens dom af 7.10.2014, Tyskland mod Rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, præmis 61-64.

4.2. Materielt retsgrundlag

4.2.1. Principper

Det materielle retsgrundlag for en afgørelse i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF afhænger hovedsagelig af formålet med og indholdet af den påtænkte retsakt, hvortil der skal indtages en holdning på Unionens vegne. Hvis den påtænkte retsakt har et dobbelt formål eller består af to elementer, og det ene af disse formål eller elementer kan bestemmes som det primære, mens det andet kun er sekundært, skal den afgørelse, der vedtages i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF, have et enkelt materielt retsgrundlag, nemlig det, der kræves af det primære eller fremherskende formål eller element.

Hvis den påtænkte retsakt samtidigt har flere formål eller elementer, der er uadskilleligt forbundne, uden at det ene er sekundært i forhold til det andet, skal det materielle retsgrundlag for en afgørelse, der vedtages i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF, undtagelsesvis omfatte de dertil svarende forskellige retsgrundlag.

4.2.2. Princippernes anvendelse på det foreliggende tilfælde

Den påtænkte retsakt har en række formål og består af en række elementer inden for social sikring og tillæggelse af beføjelser. Disse elementer af den påtænkte retsakt er uadskilleligt forbundne, uden at det ene er sekundært i forhold til det andet.

Det materielle retsgrundlag for den foreslåede afgørelse omfatter derfor følgende bestemmelser: Artikel 48 og 352 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

4.3. Konklusion

Retsgrundlaget for den foreslåede afgørelse bør være artikel 48 og 352 i TEUF sammenholdt med artikel 218, stk. 9, i TEUF.

5. OFFENTLIGGØRELSE AF DEN PÅTÆNKTE RETSAKT

Da Det Blandede EØS-Udvalgs retsakt ændrer bilag VI om social sikring, bør den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* efter vedtagelsen.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne i Det Blandede EØS-Udvalg, vedrørende ændringen af bilag VI (social sikring) til EØS-aftalen

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 48 og 352 sammenholdt med artikel 218, stk. 9,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 af 28. november 1994 om visse gennemførelsesbestemmelser til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde[4], særlig artikel 1, stk. 3,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde[5] ("EØS-aftalen") trådte i kraft den 1. januar 1994.

(2) I henhold til EØS-aftalens artikel 98 kan Det Blandede EØS-Udvalg træffe afgørelse om at ændre blandt andet bilag VI til EØS-aftalen, som indeholder bestemmelser om social sikring.

(3) I artikel 33 i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab (i det følgende "udtrædelsesaftalen")[6] fastsættes det, at bestemmelserne i udtrædelsesaftalens anden del, afsnit III, finder anvendelse på statsborgere i Island, Fyrstendømmet Liechtenstein og Kongeriget Norge, forudsat at disse lande har indgået og anvender tilsvarende aftaler med Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, som finder anvendelse på unionsborgere, samt med Den Europæiske Union, som finder anvendelse på statsborgere i Det Forenede Kongerige.

(4) I artikel 32 i aftalen om ordninger mellem Island, Fyrstendømmet Liechtenstein, Kongeriget Norge og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland efter Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union, EØS-aftalen og andre gældende aftaler mellem Det Forenede Kongerige og EØS-EFTA-landene i medfør af Det Forenede Kongeriges medlemsskab af Den Europæiske Union (i det følgende "aftalen om udtrædelse") fastsættes det, at bestemmelserne i anden del, afsnit III, i aftalen om udtrædelse finder anvendelse på unionsborgere, forudsat at Unionen har indgået og anvender tilsvarende aftaler med Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, som finder anvendelse på statsborgere i EØS-EFTA-landene, samt med EØS-EFTA-landene, som finder anvendelse på statsborgere i Det Forenede Kongerige.

---

4 EFT L 305 af 30.11.1994, s. 6.
5 EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.
6 EUT L 29 af 31.1.2020, s. 7.

(5) Det er derfor nødvendigt at sikre gensidig beskyttelse af socialsikringsrettigheder for statsborgere i Det Forenede Kongerige, statsløse personer og flygtninge samt deres familiemedlemmer og efterladte, som ved overgangsperiodens udløb er eller har været i en grænseoverskridende situation, der involverer en eller flere af de kontraherende parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland samtidigt.

(6) Den holdning, som Unionen skal indtage i Det Blandede EØS-Udvalg, bør derfor baseres på det udkast til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er gengivet i bilaget til denne afgørelse —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i Det Blandede EØS-Udvalg om den foreslåede ændring af bilag VI (social sikring) til EØS-aftalen, skal baseres på udkastet til Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse, der er knyttet som bilag til nærværende afgørelse.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne

Formand